

7. Семашко О. М. Соціологія естетичного виховання як різновид соціології художньої культури. Соціологія культури. Київ, 2002. 113 с.
8. Яцишин Р. Метод проєктів у художньо-естетичному вихованні учнів. *Мистецтво і освіта*. 2009. № 1. С. 11–13.
9. Leotard F. Culture. Les chemins de printemps. Paris, 2001. 20 p.

**Сізова
Нінель Степанівна**

кандидатка мистецтвознавства,
старша викладачка кафедри вокально-хорової
підготовки, теорії та методики музичної освіти,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID: 0000-0003-1622-719X

**Білозерська
Ганна Олегівна**

кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри вокально-хорової
підготовки, теорії та методики музичної освіти,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID: 0000-0002-4626-6205

**Воропаєва
Наталія Олександрівна**

провідна концертмейстер
кафебри вокально-хорової
підготовки, теорії та методики музичної освіти,
Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
ORCID: 0000-0003-0817-0736

ХОРОВІ МІНІАТЮРИ ПОДІЛЬСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ У РЕПЕРТУАРІ МОЛОДІЖНИХ ВОКАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ ТА ДИТЯЧИХ ХОРІВ М. ВІННИЦІ

Дослідження регіональної хорової композиторської та виконавської творчості за останні десятиліття набули великої популярності у науковій галузі. Такі наукові розвідки дають змогу не лише систематизувати творчі надбання певного регіону, але і утворити цілісний образ хорової культури України.

Грунтовні дослідження творчості окремих майстрів хорової справи належать В. Чучману, І. Бермес та ін. [2; 7]. Дослідженням хорової творчості Вінниччини на сьогодні займаються Н. Сізова, Л. Семенко [5; 6]. Проте хорова творчість окремих вінницьких композиторів та колективів початку ХХІ століття ще не стала у центрі дослідницького інтересу.

Тому ця стаття має на меті висвітлити не лише творчий доробок таких відомих на Вінниччині композиторів, як Родіон Скалецький, Віталій Газінський,

Віктор Волков, але і творчість сучасних хорових колективів та вокальних ансамблів, що функціонують у Вінниці.

У зазначений період майстри Вінниччини в умовах творчого відродження країни плідно працювали у галузі хорового мистецтва.

Більшість цих композиторів створювали свої композиції для колективів, з якими вони безпосередньо працювали. Знаючи можливості своїх ансамблів та хорів, можна відзначити загальну тенденцію у творчості вінницьких композиторів, яка полягає у специфічному хоровому викладі творів, зручних теситурних можливостях, плавному «хоровому» голосоведінні.

Прикладом натхненної і самовідданої праці на ниві музично-естетичного виховання школярів може слугувати діяльність заслуженого працівника культури України Валентина Анатолійовича Буко — вчителя музики Немирівської школи № 1, організатора і художнього керівника зразкового фольклорного ансамблю «Чарівне Поділля». До складу фольклорного колективу входили учні загальноосвітньої школи с. Чуків, які володіли грою на різноманітних народних інструментах.

Більшу частину своїх пісень В. Буко написав саме для цього колективу. Одним із найбільш відомих творів композитора є пісня «Моє Поділля» (вірші В. Козака). Написаний твір з урахуванням виконавських можливостей учнівського колективу: унісонний заспів, приспів, що звучить у терцію, до якого згодом приєднується контрапунктуючий третій голос (альт) із досить зручною для інтонування мелодичною лінією.

Поетичний текст В. Козака проникнутий почуттям захоплення та любові до рідного краю, усвідомленням причетності до його історії.

Багато композиторів Вінниччини постійно співпрацюють із поетами-земляками. Так, плідною виявилася і співпраця композитора із поетом Костянтином Лазаренком, який присвячує свої вірші Немирівському краю. Саме на такі тексти В. Буко склав для дитячого колективу пісні «Сонячні лани» та «Немирівська осінь» [3].

Тривалий час керував дитячим хором Вінницької музичної школи № 2 Віктор Олексійович Волков. Саме для шкільного хору він створював обробки народних пісень. Для виконання хором старшокласників відповідно є твір В. Волкова «Михайлу Коцюбинському» на вірші І. Масляєва. Твір написаний у кращих традиціях української народної пісенності. Після унісонного вступу повтор витриманий у чотириголосній фактурі, що суттєво збагачує гармонічний план твору, хоча і не ускладнює музичний матеріал.

Степан Федорович Уліцький понад 20 років керував хоровою капелюю Вінницького педагогічного училища (тепер — коледжу), для якої були створені

обробки народних пісень, а також і власні композиції. Учнівському колективу може стати у пригоді для святкового виступу пісня С. Уліцького на вірші М. Луківа «Подoliaночки», що написана у дусі грайливої польки.

Ярослав Степанович Кушка більшу частину свого творчого життя працював із чоловічим вокальним ансамблем «Бревіс», що функціонує дотепер при Вінницькому коледжі культури і мистецтв імені М. Д. Леонтовича. Саме для цього ансамблю і були створені його переклади та обробки народних пісень «Ніч яка місячна», «Віє вітер, віє буйний», пісня січових стрільців «Там на горі», «Казав мені батько» та ін. Так, обробці української народної пісні жартівливого характеру «Казав мені батько» притаманні стильові ознаки галицької хорової школи: стійка опора на національні фольклорні традиції, чітка ритмічна організація, короткі фрази та лаконічна мелодика. Обробки українських народних пісень Я. Кушки «Там на горі», «Ніч яка місячна» близькі до стилю галицького лідertaфелю із простою мелодичною лінією, компактною формою та зручним багатоголоссям [1, 116].

Жіночий вокальний ансамбль «Мальви», заснований у 1989 році заслуженим працівником культури України Зінаїдою Курковою у Вінницькому коледжі культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича, суттєво підняв рівень молодіжного вокально-хорового виконавства на Вінниччині. Вокальні традиції продовжила з 2007 року викладачка Вінницького коледжу культури та мистецтв ім. М. Леонтовича Христина Бедзір. Багаторазовий переможець вокальних конкурсів і володар Гран-прі, студентський ансамбль «Мальви» подає приклад високої вокальної культури. Репертуар колективу становлять вокальні твори українських та зарубіжних композиторів-класиків, а також обробки українських народних пісень засновниці колективу Зінаїди Куркової — «Якби я мала крила орлині», «Наша Анничка» та ін. Вокальним творам З. Куркової притаманні плавне голосоведіння, зручне та яскраве багатоголосся, прозора фактура. Обробка лемківської народної пісні «Ой, верше мій, верше» Х. Бедзір відрізняється темброво-динамічною трактовкою хорової звучності, побудовою вокальної форми із опорою на поетичне слово. Поєднання ґрунтовних теоретичних знань і диригентської практики дозволило творам З. Куркової та Х. Бедзір увійти в репертуар не лише вінницького ансамблю «Мальви», але і в учбові вокальні колективи інших міст, таких як Хмельницький, Чернівці, Київ [1, 115].

Майже вся творчість вищевказаних композиторів опирається на творчий досвід, невинну роботу із власними колективами, враховуючи їх потреби та здобутки попередників, таких як М. Леонтович, Р. Скалецький, В. Газінський.

Таким чином, навіть із короткого огляду хорових творів подільських авторів можна зробити висновок про те, що традиції хорового виконавства на Вінниччині дбайливо зберігаються та продовжуються в композиторській і хормейстерській діяльності сучасних майстрів Вінниччини. Дослідження творчості подільських композиторів та репертуару вокальних ансамблів Вінниччини дозволяє стверджувати, що такі твори є актуальними в наш час, оскільки виховують любов і повагу до рідного регіону, до українського мистецтва, а творчість, присвячена дітям та молоді, дає вагомі плоди у вихованні майбутньої свідомої нації.

Список використаних джерел:

1. 50 років Вінницькому училищу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича. Історично-довідкове видання. Вінниця : ДП «Державна картографічна фабрика, 2008. 176 с.
2. Бермес І. Л. Хорове життя Дрогобиччини першої половини ХХ століття в контексті духовного розвитку Галичини : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03. Київ, 2004. 20 с.
3. Білявський Г., Верещагіна О. Наша мрія: збірка пісень для солістів, ансамблів та хорів. Вінниця, 2002. 97 с.
4. Куркова З. В. Співає вокальний ансамбль «Мальви». Репертуарний збірник. Вінниця : ВМГО «Розвиток», 2002. 86 с.
5. Семенко Л. І. «Їх поєднала пісня Леонтовича...»: нариси з історії муз. життя в Україні 1910–1930-х рр. Вінниця : Едельвейс і К, 2007. 248 с.
6. Сізова Н. С. Культурна парадигма творчої постаті Родіона Скалецького. *Час мистецької освіти: традиції і новаторство* : збірник тез матеріалів IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 12–13 квіт. 2016 р. Харків, 2016. С. 49–57.
7. Чучман В. М. Творча спадщина Євгена Вахняка в хоровій традиції Галичини : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 26.00.01. Івано–Франківськ, 2019. 20 с.